

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ВНУТРІШНІХ СПРАВ**

Навчально-науковий інститут № 3

Кафедра психології, соціології та педагогіки

РОБОЧА ПРОГРАМА

навчальної дисципліни

«Основи психологічного консультування»

обов'язкових компонент

освітньої програми першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

053 «Психологія»

(психолог ювенальної превенції)

Вінниця 2024

ЗАТВЕРДЖЕНО

Науково-методичною радою
Харківського національного
університету внутрішніх справ
Протокол від № 14.08.2024 року № 8

СХВАЛЕНО

Вченою радою ННІ № 3
Протокол від 09.08.2024 року № 8

ПОГОДЖЕНО

Секцією Науково-методичної ради
ХНУВС з гуманітарних та соціально-
економічних дисциплін
Протокол від 13.08.2024 року № 7

Розглянуто на засіданні кафедри педагогіки та психології (протокол
від 08.07.2024 року № 13)

Розробники:

Професор кафедри педагогіки та психології факультету № 3 ХНУВС,
доктор психологічних наук, професор – Мілорадова Н.Е.

Рецензенти:

1. Завідувачка кафедри психології Національного університету
«Одеська юридична академія», доктор юридичних наук, професор –
Цільмак О.М.

2. Доцент кафедри педагогіки та психології факультету № 3 ХНУВС,
кандидат психологічних наук, доцент – Доценко В.В.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Шифри та назви галузі знань, код та назва спеціальності, ступень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS – 4,0 Загальна кількість годин – 120 Кількість тем – 6	05 «Соціальні науки» 053 «Психологія» Здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти (психолог ювенальної превенції)	Навчальний курс № 4 Семестр № 7 Вид контролю: екзамен
Розподіл навчальної дисципліни за видами занять:		
денна форма навчання Лекції – 30 год; Семінарські заняття – 30 год; Самостійна робота – 60 год; Індивідуальні завдання: Реферати (тощо) – 1, семестр № 7		

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Основи психологічного консультування» є формування у здобувачів вищої освіти цілісного теоретичного уявлення про закономірності та принципи надання психологічної допомоги; придбання знань з основ консультативної діяльності та опанування базовими методами практичної консультативної роботи й формування певних умінь ведення консультацій з різних соціально-психологічних проблем.

Завданнями вивчення навчальної дисципліни «Основи психологічного консультування» є:

- опанування системою знань щодо основних теоретичних положень в межах основних психологічних шкіл відносно завдань, мети та сутності психологічного консультування; загальних принципів та етичних засад консультування; структури та етапів консультативного процесу; базових процедур та технік консультування різних типів клієнтів та інш.;
- оволодіння вміннями управління консультативним процесом, застосування різних технік консультування; визначення типів клієнтів та сутність клієнтських запитів.

Міждисциплінарні зв'язки: загальна психологія, психодіагностика, клінічна психологія, соціальна психологія, вікова психологія, основи практичної психології, кримінальна психологія, психологія сім'ї, психологія

девіантної поведінки, соціально-психологічний тренінг в поліції, основи психологічної корекційної, основи психотерапії, основи соціально-психологічної реабілітації.

Очікувані результати навчання: в результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач повинен:

Знати:

- базові поняття психологічного консультування;
- історію розвитку та теоретичні основи консультативної психології;
- основні наукові парадигми в сфері надання психологічної допомоги;
- види та принципи консультативної допомоги;
- існуючі вимоги до особистості та професійної підготовки консультанта;
- існуючі підходи до структурування консультативного процесу;
- процедурні й психотехнічні аспекти психологічного консультування;
- структуру консультованого процесу;
- основні комунікативні прийоми ведення консультації;
- особливості консультування різних категорій клієнтів;
- класифікацію звернень клієнтів;
- сучасні новітні тенденції розвитку психологічного консультування й психотерапії;

Вміти :

- вільно володіти поняттями та категоріями, що розкривають суть предмету;
- проводити соціально-психологічний аналіз ситуацій консультування;
- структурувати процес психологічного консультування;
- визначити локус скарги і сформулювати запит клієнта;
- аналізувати й ідентифікувати проблему клієнта;
- вести консультативну бесіду з різними категоріями клієнтів;
- застосовувати комунікативні прийоми ведення консультативної бесіди;
- оцінити показники ефективності консультативної роботи;
- творчо підходити до вирішення навчальних консультативних ситуацій.

Програмні компетентності, які формуються при вивченні навчальної дисципліни : «Основи психологічного консультування»		
Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері психології, що передбачають застосування основних психологічних теорій та методів та характеризуються комплексністю і невизначеністю умов.	
Загальні компетентності (ЗК)	ЗК 1	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях
	ЗК 2	Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності
	ЗК 3	Навички використання інформаційних і

		комунікаційних технологій
	ЗК 4	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
	ЗК 5.	Здатність бути критичним і самокритичним
	ЗК 6	Здатність приймати обґрунтовані рішення
	ЗК 7	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
	ЗК 8.	Навички міжособистісної взаємодії
	ЗК 9	Здатність працювати в команді.
	ЗК 10	Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Фахові (спеціальні) компетентності (ФК)	ЗК 11	Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку.
	СК 1	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології.
	СК 2	Здатність до ретроспективного аналізу вітчизняного та зарубіжного досвіду розуміння природи виникнення, функціонування та розвитку психічних явищ.
	СК 4	Здатність самостійно збирати та критично опрацьовувати, аналізувати та узагальнювати психологічну інформацію з різних джерел
	СК 5	Здатність використовувати валідний і надійний психодіагностичний інструментарій
	СК 7	Здатність аналізувати та систематизувати одержані результати, формулювати аргументовані висновки та рекомендації
	СК 9	Здатність здійснювати просвітницьку та психопрофілактичну відповідно до запиту
	СК 10	Здатність здійснювати заходи організаційно-методичного забезпечення профорієнтації та профвідбору
	СК 11	Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення, навчання та саморозвитку
	СК 12	Здатність оперувати категоріально-понятійним апаратом психології
	СК 13	Здатність і готовність забезпечувати дотримання прав і свобод дитини під час здійснення професійної діяльності.

3 Програма навчальної дисципліни

Тема № 1. «Історія розвитку та теоретичні основи консультативної психології».

Становлення психологічної допомоги як соціального інституту та професії. Консультування як професія. Консультування як психологічна допомога. Співвідношення понять «психологічне консультування», «психокорекція», «психотерапія». Відмінні риси психологічного консультування від психотерапії та корекції. Предмет, цілі та завдання психологічного консультування. Загальна характеристика основних напрямків консультативної психології: психоаналітичний, гуманістичний, біхевіористичний, когнітивний, екзистенційний. Методи психологічного консультування.

Професійні стандарти в сфері надання психологічної допомоги. Професійна підготовка консультанта. Вимоги до особистісних якостей консультанта. Принципи консультативної допомоги. Умови ефективності психологічної допомоги в процесі консультування. Етичний кодекс консультанта. Вплив професійної діяльності на особистість консультанта. Поняття «синдром згорання». Поняття «супервізія».

Тема № 2. «Структура консультативного процесу».

Види консультативної роботи. Особливості різних видів консультативної роботи. Ділове консультування та його особливості. Сімейне консультування. Проблеми та завдання консультування в залежності від віку людини. Особливості консультативної роботи з батьками з приводу їх дітей.

Структура процесу психологічного консультування. Системна модель консультативного процесу. Етапи ведення консультативної бесіди. Етапи консультативного процесу з позиції клієнта. Перша зустріч з клієнтом та її значення.

Тема № 3. «Консультативний контакт».

Визначення консультативного контакту. Поняття «сеттінг». Терапевтичний клімат. Фізичні компоненти терапевтичного клімату. Розподіл часу консультативної зустрічі. Організаційні та матеріальні питання консультативної роботи. Змістовне структурування консультативного процесу. Емоційні компоненти терапевтичного клімату. Формування довіри. Поняття «рапорт». Конгруентність. Емпатія в консультуванні. Навики встановлення та підтримки консультативного контакту (вербальні та невербальні компоненти). Перенос і контрперенос в консультативній практиці.

Тема № 4. «Процес психологічного консультування».

Причини відмови від консультування. Перша зустріч з клієнтом. Оцінка проблем клієнта. Проблеми та їх вербалізація. Психологічний анамнез та методи його збору. Локус скарги клієнта. Формування запиту.

Види запиту. Типи завдань на основі запитів клієнтів: соціальні, етичні, моральні та психологічні. Психологічний діагноз. Консультативна гіпотеза. Перевірка гіпотез. Здійснення психологічного впливу. Перевірка правильності та виконання пропозицій, підготовлених консультантом у співпраці з клієнтом. Особливості використання тестових методик в процесі консультування.

Тема № 5. «Комунікативні техніки консультативної роботи».

Комунікативні техніки та характеристика їх застосування. Особливості постановки питань. Прийоми схвалення та заспокоєння. Прийоми перефразування та узагальнення. Прийоми пізнання і відображення почуттів. Особливості застосування прийомів «вміння мовчати» та «надання інформації». Застосування техніки інтерпретації. Особливості конфронтації з клієнтом під час консультування. Почуття консультанта і саморозкриття. Особливості структурування. Комунікативні техніки консультативної роботи при оцінюванні проблем клієнта. Робота з почуттями клієнта. Техніки роботи зі сприйняттям проблеми клієнтом. Надання інформації клієнту як основа плану дій щодо розв'язання важкої ситуації. Ігри на прийомі у консультанта. Сценарії консультативної зустрічі.

Тема № 6. «Класифікація звернень клієнтів. Особливості консультування різних категорій клієнтів».

Поняття «важка ситуація». Типологія людей, що звертаються за психологічною допомогою. Приклади звернень клієнтів за психологічною допомогою в сучасному світі. Типи клієнтів та особливості взаємодії психолог-клієнт. Типи клієнтів по характеру запита щодо психологічної допомоги; по особливостям сприйняття психічних явищ; по способу роботи над особистісними проблемами; в залежності від статі та статури клієнта. Консультування тривожних клієнтів. Консультування при реакціях страху і фобіях. Консультування вороже налаштованих і агресивних клієнтів. Особливості консультування «невмотивованих» клієнтів. Консультування при переживання провини. Консультування істероїдних особистостей. Консультування obsесивних особистостей. Консультування при переживання втрати. Особливості консультування суїцидальних клієнтів. Особливості консультування учасників бойових дій та членів їх сімей.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1.1. Розподіл часу навчальної дисципліни темами (денна форма навчання)

Номер та назва навчальної теми	навчальної дисципліни						Вид конт ролю
	Всього	з них:					
		Лекції	Семінарські заняття	Практичні заняття	Лабораторні	Самостійна робота	
Семестр № 7							
Тема № 1. Історія розвитку та теоретичні основи консультативної психології.	16	4	4			8	
Тема № 2. Структура консультативного процесу.	14	4	4			6	
Тема № 3. Консультативний контакт.	14	4	4			6	
Тема № 4. Процес психологічного консультування.	18	4	4			10	
Тема № 5. Комунікативні техніки консультативної роботи.	26	6	6			14	
Тема № 6. Класифікація звернень клієнтів. Особливості консультування різних категорій клієнтів.	32	8	8			16	
Всього за семестр № 7	120	30	30			60	Екзамен

4.1.3. Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

Перелік питань до тем навчальної дисципліни		Література:
Тема № 1. Історія розвитку та теоретичні основи консультативної психології.		
<div>1. Розглянути особливості становлення професіональної практики консультування.</div> <div>2. Сучасні уявлення про цілі психологічного консультування в різних психологічних школах.</div> <div>3. Визначити особливості різних сфер психологічної допомоги: психотерапії, психологічного консультування та психологічної корекції.</div> <div>4. Проаналізувати професійні стандарти в сфері надання психологічної допомоги.</div> <div>5. Визначити та розкрити сутність основних вимог до особистісних якостей в інтелектуальній, комунікативній, морально-етичній сферах психологів-консультантів.</div> <div>6. Розкрийте сутність понять «синдром згорання» перенос і контрперенос в консультативній практиці.</div> <div>7. Розкрити сутність основних принципів психологічного консультування та психотерапії.</div> <div>8. Визначити та розкрити сутність етичних аспектів психологічного консультування.</div> <div>9. Визначити в чому полягають правила конфіденційності.</div> <div>10. Проаналізувати причини коли вимога конфіденційності може бути порушеною.</div> <div>11. Що таке «супервізія» та «інтервізія». Проаналізувати професійні стандарти в сфері надання психологічної допомоги.</div> <div>12. Визначити та розкрити сутність основних вимог до особистісних якостей в інтелектуальній, комунікативній, морально-етичній сферах психологів-консультантів.</div> <div>13. Розкрийте сутність понять «синдром згорання» перенос і контрперенос в консультативній практиці.</div> <div>14. Що таке «супервізія» та «інтервізія».</div>	<div>Основна: 1-5</div> <div>Допоміжна: 1,6,8</div> <div>Інформаційні ресурси в інтернеті:1,2</div>	
Тема № 2. Структура консультативного процесу.		
<div>1. Проаналізувати різні форми консультативних практик і підходи до їх класифікації.</div> <div>2. Визначити особливості найбільш</div>	<div>Основна:1-5</div> <div>Допоміжна:1-10</div>	

	<p>фундаментальних підходів психологічної допомоги: психодинамічного, когнітивно-біхевіористського і гуманістичного.</p> <p>3. Охарактеризуйте системну модель консультативного процесу. Визначте особливості кожного блоку.</p> <p>4. Проаналізуйте особливості етапів ведення консультативної бесіди.</p> <p>5. В чому полягають особливості початкового та завершального етапів консультування?</p> <p>6. Розкрийте сутність етапів консультативного процесу з позиції клієнта.</p>	<p>Інформаційні ресурси в інтернеті: 1,2</p>
	<p>Тема №3. Консультативний контакт.</p>	
	<p>1. Проаналізувати організаційні та матеріальні питання консультативної роботи.</p> <p>2. Розкрийте сутність понять «сеттінг», перенос і контрперенос в консультативній практиці.</p> <p>3. Поняття «раппорт» та його особливості</p> <p>4. Проаналізуйте особливості емоційного компоненту терапевтичного клімату.</p> <p>5. Проаналізуйте особливості фізичного компоненту терапевтичного клімату.</p> <p>6. В чому полягають організаційні та матеріальні питання консультативної роботи?</p> <p>7. Опишіть навички встановлення та підтримки консультативного контакту (вербальні та невербальні компоненти).</p>	<p>Основна: 1-5 Допоміжна: 1-10 Інформаційні ресурси в інтернеті:</p>
	<p>Тема № 4. Процес психологічного консультування.</p>	
	<p>1. Охарактеризуйте особливості проведення першої зустрічі з клієнтом.</p> <p>2. Розкрийте сутність причин відмови від консультування.</p> <p>3. Визначте особливості збирання психологічного анамнезу.</p> <p>4. В чому полягають особливості побудови консультативної гіпотези.</p> <p>5. Розкрийте сутність визначення локусу жалоби клієнта.</p> <p>6. Розкрийте сутність формування запиту клієнта.</p> <p>7. Психологічний діагноз та особливості його визначення.</p> <p>8. На що необхідно звертати увагу початківцю-</p>	<p>Основна: 1-5 Допоміжна: 1-10 Інформаційні ресурси в інтернеті: 1,2</p>

	консультанту.	
	Тема № 5. Комунікативні техніки консультативної роботи	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. З'ясувати особливості застосування різних комунікативних технік; 2. З'ясуйте сутність поняття «сенситивність», «емпатія»; 3. Проаналізувати основні канали передачі інформації вербальним та невербальним шляхами. 4. Проаналізувати основні ознаки правильного та неправильного слухання; 5. Визначте основні правила активного слухання; 6. Розкрийте сутність використання прийомів аргументації і контраргументації; 7. Розкрийте сутність використання прийомів правомірного психічного впливу, приєднання до внутрішнього світу партнера актуалізації спогадів 8. Особливості застосування техніки інтерпретації. 9. Особливості конфронтації з клієнтом під час консультування. 10. Проаналізуйте різні можливі сценарії консультативної зустрічі. 	Основна:1-5 Допоміжна: 1-10 Інформаційні ресурси в інтернеті:1-2
	Тема № 6. Класифікація звернень клієнтів. Особливості консультування різних категорій клієнтів..	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте поняття «важка ситуація». 2. Опишіть типологію людей, що звертаються за психологічною допомогою. 3. Проаналізуйте особливості взаємодії консультанта з різними типами клієнтів. 4. В чому полягає особливості консультування тривожних клієнтів? 5. В чому полягає особливості консультування при реакціях страху і фобіях? 6. В чому полягає особливості консультування вороже налаштованих і агресивних клієнтів? 7. В чому полягає особливості консультування при переживання провини? 8. В чому полягає особливості консультування істероїдних особистостей? 9. В чому полягає особливості консультування obsесивних особистостей? 10. В чому полягає особливості консультування при переживання втрати? 	Основна:1-5 Допоміжна: 1-10 Інформаційні ресурси в інтернеті:1,2

	11. В чому полягає особливості консультування учасників бойових дій? 12. В чому полягає особливості консультування суїцидальних клієнтів? 13. Проаналізувати особливості консультування учасників бойових дій та членів їх сімей.	
--	---	--

5. Індивідуальні завдання

5.1.1 Теми рефератів

1. Етика поведінки та професійний етикет консультанта.
2. Система цінностей консультанта.
3. Інтерв'ю як метод психологічного консультування.
4. Особливості психоконсультування клієнтів із вадами саморегуляції.
5. Особливості психоконсультування клієнтів у кризових станах.
6. Особливості психоконсультування клієнтів з неадекватною поведінкою.
7. Основні проблеми консультування подружніх пар.
8. Особливості консультування при роботі з подружньою парою.
9. Особливості консультування при розлученні.
10. Специфіка психологічного консультування працівників поліції.
11. Консультування учасників деструктивних культів.
12. Консультування при наявності наркотичної залежності.
13. Консультування при наявності алкогольної залежності.
14. Консультування при наявності комп'ютерної залежності.
15. Консультування при наявності ігрової залежності.
16. Консультування при порушеннях харчової поведінки.
17. Консультування співзалежності.
18. Консультування жертв сімейного насильства.
19. Консультування дітей – жертв насильства.
20. Консультування в ситуації мобінга.
21. Консультування при переживанні втрати.
22. Консультування клієнтів у депресивному стані або з суїцидальними намірами.
23. Консультування при наявності сексуальних проблем.
24. Консультування при перенесенні втрати близьких.
25. Консультування батьків із приводу проблем і складностей у житті дитини.

6. Методи навчання

- конспектування лекцій та самостійне опрацювання лекційного матеріалу за власним конспектом лекцій;
- підготовка до семінарських занять;
- підготовка тематичних повідомлень;
- участь у групових дискусіях;
- вирішення творчих практичних завдань.

Самостійна робота за кожною темою передбачає вивчення:

- наукової літератури за темою та опрацювання визначених питань.

Індивідуальна робота передбачає підготовку доповідей, виконання наукових робіт у вигляді рефератів.

7 Перелік питань та завдань, що виносяться на підсумковий контроль (екзамен)

1. Становлення психологічної допомоги як соціального інституту та професії.
7. Загальна характеристика основних напрямків зарубіжної консультативної психології.
8. Співвідношення понять «психологічне консультування», «психокореція», «психотерапія».
9. Предмет психологічного консультування та його взаємозв'язок з другими науками.
10. Особливості цілей психологічного консультування в межах основних психологічних напрямків.
11. Основні відмінності психологічного консультування від психокорекції і психотерапії.
12. Загальна характеристика психоаналітичного напрямку консультативної психології.
13. Загальна характеристика гуманістичного напрямку консультативної психології.
14. Загальна характеристика біхевіористичний напрямку консультативної психології.
15. Підходи до класифікації форм психологічної допомоги.
16. Форми та види консультативної допомоги.
17. Принципи психологічного консультування та психотерапії.
18. Професійний етикет консультанта.
19. Етичні аспекти психологічного консультування.
20. В чому полягають правила конфіденційності консультативного процесу.
21. Кваліфікація та основні функції спеціаліста-консультанта.
22. Вимоги до особистості консультанта.
23. Модель базових особистісних особливостей консультанта.
24. Вплив професійної діяльності на особистість консультанта.
25. В чому полягають основні причини виникнення «синдрому згорання» психолога-консультанта?
26. Напрями професіональної підготовки психолога-консультанта.
27. Поняття «супервізія», «інтервізія». Доцільність та особливості проведення.
28. Системна модель консультативного процесу.
29. Загальні правила й установки консультанта, які структурують

процес консультування.

30. Етапи ведення консультативної бесіди та їх характеристики.
31. Особливості етапу входження в ситуацію психологічної допомоги.
32. Особливості етапу дій і проживання ситуації психологічної допомоги.
33. Особливості етапу входження в новий досвід.
34. Особливості етапу входження в повсякденність, збагачений новим досвідом.
35. Перша зустріч з клієнтом та її значення.
36. Визначення та параметри консультативного контакту.
37. Поняття «сеттінг». Основні функції та аспекти сеттінгу.
38. Терапевтичний клімат. Фізичні компоненти терапевтичного клімату.
39. Організаційні та матеріальні питання консультативної роботи.
40. Особливості укладання консультативного контракту. Ознаки хорошого контракту.
41. Плата за консультацію як елемент терапії.
42. Емоційні компоненти терапевтичного клімату.
43. Поняття «рапорт». Особливості встановлення та підтримки рапорту.
44. Особливості калібрування та приєднання у психологічному консультуванні.
45. Значення емпатії та конгруентності у консультативній взаємодії.
46. Навики встановлення та підтримки консультативного контакту (вербальні та невербальні компоненти).
47. Перенесення і контрперенесення в консультативній практиці.
48. Змістовне структурування консультативного процесу.
49. Початок консультування. Причини відмови від консультування.
50. Оцінка проблем клієнта. Проблеми та їх вербалізація.
51. Психологічний анамнез та методи його збору.
52. Формування запиту. Види запиту.
53. Типи завдань на основі запитів клієнтів.
54. Локус скарги клієнта. Структурні елементи скарги.
55. Консультативна гіпотеза, види та особливості перевірки.
56. Психологічний діагноз та особливості його постановки.
57. Особливості здійснення психологічного впливу під час консультування.
58. Підходи до використання тестових методик в процесі консультування.
59. Особливості завершення консультативного процесу.
60. Комунікативні техніки та характеристика їх застосування.
61. Особливості постановки питань.
62. Прийоми схвалення та заспокоєння.
63. Прийоми перефразування та узагальнення.

64. Прийоми пізнання і відображення почуттів.
65. Особливості застосування прийомів «вміння мовчати» та «надання інформації».
66. Застосування техніки інтерпретації.
67. Особливості конфронтації з клієнтом під час консультування.
68. Почуття консультанта і саморозкриття. Особливості структурування.
69. Типологія клієнтів, що звертаються за психологічною допомогою
70. Причини звернень клієнтів за психологічною допомогою.
71. Консультування тривожних клієнтів.
72. Консультування при реакціях страху і фобіях.
73. Консультування вороже налаштованих і агресивних клієнтів.
74. Особливості консультування «невмотивованих» клієнтів.
75. Консультування при переживання провини.
76. Консультування істероїдних особистостей.
77. Консультування obsесивних особистостей.
78. Особливості консультування суїцидальних клієнтів.
79. Консультування при переживання втрати.
80. Консультування учасників бойових дій.

8. Критерії та засоби оцінювання результатів навчання здобувачів

Контрольні заходи оцінювання результатів навчання включають в себе поточний та підсумковий контроль.

Засобами оцінювання результатів навчання можуть бути: екзамени; тести; інші види індивідуальних та групових завдань.

Поточний контроль.

До форм поточного контролю належить оцінювання:

- рівня знань під час практичних занять;
- якості виконання індивідуальної та самостійної роботи.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку набутих здобувачем вищої освіти (далі – здобувач) знань, умінь та інших компетентностей з навчальної дисципліни.

У ході поточного контролю проводиться систематичний вимір приросту знань, їх корекція. Результати поточного контролю заносяться викладачем до журналів обліку роботи академічної групи за національної системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Оцінки за самостійну та індивідуальну роботу виставляються в журналі обліку роботи академічної групи окремою графою за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»). Результати цієї роботи враховуються під час виставлення підсумкових оцінок.

При розрахунку успішності здобувачів в Університеті враховуються такі види робіт: навчальні заняття (семінарські; самостійна та індивідуальна роботи (виконання домашніх завдань, ведення конспектів першоджерел та робочих зошитів, підготовка рефератів, публікацій, виступи на наукових

конференціях, семінарах та інше); контрольні роботи (виконання тестів, контрольних робіт у формі, передбаченій в робочою програмою навчальної дисципліни). Вони оцінюються за національною системою оцінювання («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно»).

Здобувач, який отримав оцінку «незадовільно» за навчальні заняття або самостійну роботу, зобов'язаний перескласти її.

Загальна кількість балів (оцінка), отримана здобувачем за семестр перед підсумковим контролем, розраховується як середньоарифметичне значення з оцінок за навчальні заняття та самостійну роботу, та для переводу до 100-бальної системи помножується на коефіцієнт **10**.

<i>Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)</i>	<i>Результат навчальних занять за семестр</i>	<i>Результат самостійної роботи за семестр</i>
((/) 10

Підсумковий контроль.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінки результатів навчання на певному ступені вищої освіти або на окремих його завершених етапах.

Для обліку результатів підсумкового контролю використовується поточно-накопичувальна інформація, яка реєструється в журналах обліку роботи академічної групи. Результати підсумкового контролю з дисциплін відображаються у відомостях обліку успішності, навчальних картках здобувачів, залікових книжках. **Присутність здобувачів на проведенні підсумкового контролю (заліку, екзамену) обов'язкова.** Якщо здобувач вищої освіти не з'явився на підсумковий контроль (залік, екзамен), то науково-педагогічний працівник ставить у відомість обліку успішності відмітку «не з'явився».

Підсумковий контроль (екзамен, залік) оцінюється за національною шкалою. Для переводу результатів, набраних на підсумковому контролі, з національної системи оцінювання в 100-бальну вводиться коефіцієнт **10**, таким чином максимальна кількість балів на підсумковому контролі (екзамені, заліку), які використовуються при розрахунку успішності здобувачів, становить - **50**

Підсумкові бали з навчальної дисципліни визначаються як сума балів, отриманих здобувачем протягом семестру та балів, набраних на підсумковому контролі (екзамені, заліку).

<i>Підсумкові бали навчальної дисципліни</i>	<i>Загальна кількість балів (перед підсумковим контролем)</i>	<i>Кількість балів за підсумковим контролем</i>
--	---	---

Здобувач вищої освіти, який під час складання підсумкового контролю (екзамен, залік) отримав незадовільну оцінку, складає його повторно. Повторне складання підсумкового екзамену чи заліку допускається не більше двох разів з кожної навчальної дисципліни: один раз – викладачеві, а другий – комісії, до складу якої входить керівник відповідної кафедри та 2-3 науково-педагогічних працівника.

Якщо дисципліна вивчається протягом двох і більше семестрів з семестровим контролем у формі екзамену чи заліку, то результат вивчення дисципліни в поточному семестрі визначається як середньоарифметичне значення балів, набраних у поточному та попередньому семестрах.

Підсумков і бали навчальної дисципліни	Підсум кові бали за поточний семестр	Підсумк ові бали за попередній семестр	2
---	---	---	----------

Вимоги до здобувачів стосовно засвоєння змісту навчальної дисципліни, а саме: кількість оцінок, яку він повинен отримати під час аудиторної роботи, самостійної або індивідуальної роботи:

Робота під час навчальних занять	Самостійна та індивідуальна робота	Підсумковий контроль
Отримати не менше 3 позитивних оцінок	Підготувати реферат та конспект за темою самостійної роботи.	Отримати за підсумковий контроль не менше 30 балів

9. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
97 – 100	Відмінно («зараховано»)	А	„Відмінно” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані в повному обсязі, відмінна робота без помилок або з однією незначною помилкою.
94 – 96			
90 – 93			
85 – 89	Добре («зараховано»)	В	„Дуже добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального , робота з двома - трьома незначними помилками.
80 – 84			

75 – 79		C	„Добре” – теоретичний зміст курсу освоєний цілком , практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, всі навчальні завдання, які передбачені програмою навчання виконані , якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками , робота з декількома незначними помилками, або з однією – двома значними помилками.
70 – 74	Задовільно («зараховано»)	D	„Задовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний не повністю , але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано , деякі з виконаних завдань, містять помилки , робота з трьома значними помилками.
65 – 69			
60 – 64		E	„Достатньо” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , деякі практичні навички роботи не сформовані , частина передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані , або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального , робота, що задовольняє мінімуму критеріїв оцінки.
40 – 59	Незадовільно («не зараховано»)	FX	„Умовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу освоєний частково , необхідні практичні навички роботи не сформовані , більшість передбачених програм навчання, навчальних завдань не виконано , або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального ; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання), робота, що потребує доробки
21 – 40			
1–20		F	„Безумовно незадовільно” – теоретичний зміст курсу не освоєно , необхідні практичні навички роботи не сформовані , всі виконані навчальні завдання містять грубі помилки , додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до значимого підвищення якості виконання навчальних завдань, робота, що потребує повної переробки

10. Рекомендована література (основна, допоміжна), інформаційні ресурси в інтернеті

Основна:

1. Консультативна психологія: підручник / І.С.Булах, В.У.Кузьменко, Е.О.Помиткін [та ін.] : Вінниця: ТОВ «Нілан-ЛТД», 2014. 482 с.
<https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/34686/Bihun%20N.%20I.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

2. Магдисюк Л. І., Федоренко Р.П. Основи психологічного консультування : навч. посіб. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 360 с.
<https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/20907/1/opsykons.pdf>

3. Основи психотерапії: навч. посіб / М. І. Мушкевич, С.Є.Чагарна; за ред. М. І. Мушкевич. Вид. 3-тє. Луцьк:Вежа-Друк, 2017. 420с.

4. Особливості надання психологічної допомоги військовослужбовцям, ветеранам та членам їхніх сімей цивільними психологами: методичний посібник / Кокун О. М., Пішко І. О., Лозінська Н. С., Олійник В. О., Хоружий С. М., Ларіонов С. О., Сириця М. В. Київ: «Центр учбової літератури», 2023. 176 с.

5. Панок В. Г. Основи психологічної допомоги: теорія та практика психоконсультування : навч. посібник / В. Г. Панок, Я. В. Чаплак, Я. Ф.

Андрєєва / за заг. ред. В.Г. Панка, І.М. Зварича. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2019. 384 с. <https://lib.mdpu.org.ua/wp-content/uploads/2024/02/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%B8%D0%BF%D1%81%D0%B8%D1%85%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%87%D0%BD%D0%BE%D1%97%D0%B4%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D0%BC%D0%BE%D0%B3%D0%B8%D1%82%D0%B5%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F%D1%82%D0%B0%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%BA%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D0%B7%D0%B0%D0%B3%D1%80%D0%B5%D0%B4%D0%92%D0%93.pdf>

Допоміжна:

1. Афанасьєва Н.Є. Психологічне консультування представників екстремальних професій: теорія, методологія, практика: монографія. Х.: НУЦЗУ, 2017. 315 с. <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/3232/1/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D0%B8%D1%8F%20%28%D0%90%D1%84%D0%B0%D0%BD%D0%B0%D1%81%D1%8C%D0%B5%D0%B2%D0%B0%29%20%D1%81%20%D1%84%D0%BE%D1%82%D0%BE.pdf>
2. Вестбрук Д. Вступ у когнітивно-поведінкову терапію/Д.Вестбрук, Кеннерлі Г., Кірк Дж.// Львів: Свічадо. 2014. 410 с.
3. Калька Н., Ковальчук З. Практикум з арт-терапії : навчально-методичний посібник. Ч. 1. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 232 с.
4. Калька Н., Ковальчук З., Одинцова Г. Практикум з арт-терапії : навчально-методичний посібник. Ч. 2. Львів : Львівський державний університет внутрішніх справ, 2021. 148 с.
5. Попова Г., Милорадова Н. Метафорические ассоциативные карты в работе практического психолога : методика и практика. Харьков : ФОП Бровин А.В., 2018. 286 с.
6. Практична психосаматика: тривога. Навчальний посібник/ за редакцією О. Чабана, О. Хаустової. К.: Видавничий дім Медкнига, 2022. 144с.
7. Прикладні аспекти військової психології : навчальний посібник / В. І. Осьодло, О. Ф. Хміляр, М. С. Корольчук, В. М. Невмержицький, Н. Е. Мілорадова та ін.; за заг. ред. В. І. Осьодла. Київ : НУОУ ім. Івана Черняхівського, 2015. 236 с.
8. Психологія емоцій та почуттів: підручник. / [О.М. Цільмак, Ю.І. Шмаленко Н.Е. Мілорадова, С.О. Гарькавець та ін.] за загальною ред. О.М. Цільмак, Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2024. 420 с. з іл. (Серія «Психотехнології»).
9. Тараріна О. Практикум з консультування. Арт-рішення. Із-во: АСТАМІР-В, 2023. 88 с.
10. Томчук С.М., Томчук М.І. Психологія тривоги, страху та агресії особистості в освітньому процесі: [монографія] / Сергій Михайлович Томчук,

Михайло Іванович Томчук. – Вінниця: КВНЗ «ВАНО», 2018. – 200 с.
http://umo.edu.ua/images/content/depozitar/monografii/%D0%9C%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%B3%D1%80%D0%B0%D1%84%D1%96%D1%8F_%D0%A2%D0%BE%D0%BC%D1%87%D1%83%D0%BA.pdf

Інформаційні ресурси в інтернеті

1. Офіційний сайт Національної бібліотеки України ім. В.Вернадського. URL: [http:// www.nbuv.gov.ua](http://www.nbuv.gov.ua)
2. Психологічний он-лайн журнал. URL: <http://www.psychologytoday.com/>